

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 8 lutego 2021 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 313)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasady waloryzacji emerytur i rent są określone w podstawowej dla świadczeń emerytalno-rentowych powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, z późn. zm.). Celem waloryzacji jest zapewnienie zachowania realnej wysokości tych świadczeń i ochrona poziomu świadczeń najniższych. Waloryzacja jest przeprowadzana corocznie od 1 marca. Na przestrzeni ostatnich lat zasady waloryzacji świadczeń i mechanizmu jej przeprowadzania ulegają modyfikacji na dany rok. Przyjęta przez Sejm w dniu 20 stycznia 2021 r. ustawa o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadza waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych w roku 2021, zachowując regułę procentowego podwyższania świadczeń wskaźnikiem waloryzacji, określając jednak gwarantowaną kwotę na poziomie podwyżki 50 zł (art. 6 ust. 1).

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2021 r. zostają podwyższone najniższe świadczenia (art. 1): najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renta rodzinna (do 1250 zł, także renta socjalna, która odpowiada wysokości renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) oraz najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy (do 937,50 zł).

Waloryzacji podlega również podstawa wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 6 ust. 2).

W przypadku świadczeń niepodlegających ustawowemu podwyższeniu do kwoty świadczeń najniższych, niższych od najniższej emerytury, waloryzacja będzie polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia wskaźnikiem waloryzacji (art. 6 ust. 4). Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy i renta inwalidzkiej III grupy po waloryzacji wzrośnie nie mniej niż 37,50 zł, a dla pobierających emeryturę częściową, kwota z tytułu waloryzacji nie będzie mogła być niższa niż 25 zł (połowa gwarantowanej kwoty waloryzacji), art. 6 ust. 5 i 6.

Powyższe zasady waloryzacji będą stosowane do emerytur i rent z ubezpieczenia społecznego rolników, służb mundurowych, emerytur pomostowych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. W katalogu świadczeń podlegających zasadom waloryzacji uwzględniono także rodzicielskie świadczenie uzupełniające (przysługujące na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, Dz. U. poz. 303), art. 8 ust. 1.

W ustawie, podobnie jak w poprzednich ustawach zmieniających zasady waloryzacji:

- podwyższa się wysokość podstawy wymiaru renty inwalidzkiej przysługującej na podstawie ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 1790), z 2745, 83 zł do 2851, 27 zł (art. 2),
- podwyższono świadczenie przedemerytalne (o 50 zł tj. do 1260, 99 zł), przy czym kwota świadczenia przedemerytalnego gwarantowana do wypłaty, w sytuacji gdy osoba uprawniona osiąga przychód w wysokości powodującej zmniejszenie wysokości świadczenia, została podwyższona do 630,50 zł, (art. 3),
- podwyższono (o 50 zł, tj. do 2450 zł) kwotę uprawniającą do przyznania świadczenia wyrównawczego przysługującego na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 319, z późn. zm.), art. 4.

Ponadto podwyższono (o 50 zł, tj. do 1750 zł) miesięczny próg wysokości otrzymywanych świadczeń, uprawniający do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (art. 5).

Waloryzacja, jak i dotychczas, obejmuje również dodatki do emerytur i rent, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w innych, oraz świadczenia pieniężne (art. 8 ust. 2, m. in. dodatek za tajne nauczanie, kombatancki, pielęgnacyjny, świadczenie dla przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych).

Dodatki do emerytur i rent, będą podwyższane przy zastosowaniu ustawowego wskaźnika waloryzacji, który będzie miał również zastosowanie do obliczenia kwot maksymalnych zmniejszeń świadczeń w przypadku osiągnięcia przez emeryta lub rencistę dochodu z pracy oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (art. 6 ust. 8).

Na uwagę zasługuje przepis o możliwości podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych rzeczywistym wskaźnikiem waloryzacji, gdyby okazało się, że jest on wyższy od wskaźnika 104,16%¹⁾, art. 7. W takim przypadku waloryzacji świadczeń w 2021 r. dokona się rzeczywistym wskaźnikiem waloryzacji, określonym w art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawa wchodzi w życie, co do zasady, z dniem 1 marca 2021 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Rządowy projekt ustawy (druk sejmowy nr 858) wpłynął do Sejmu 16 grudnia 2020 r.

I czytanie odbyło się w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny 19 stycznia br. Komisja nie wprowadziła istotnych zmian do projektu. W sprawozdaniu zamieszczono wniosek mniejszości dotyczący naliczania wysokości emerytur osób objętych art. 87 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

II czytanie przeprowadzono na 25. posiedzeniu Sejmu. Zgłoszone poprawki zmierzają do wprowadzenia minimalnych, gwarantowanych przez ustawę kwot, odpowiadających przyjętym na 2020 r. (waloryzacja emerytur na poziomie nie mniejszym niż 70 zł, dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 52, 50 zł, a dla emerytury częściowej – 35 zł, druk sejmowy nr 884-A).

Komisja rekomendowała odrzucenie tych poprawek. Na tym samym posiedzeniu odbyło się III czytanie projektu ustawy. Sejm odrzucił poprawki oraz wniosek mniejszości.

---

¹⁾ zostanie ogłoszony lutym 2021 r., na etapie obecnych prac nad ustawą nie jest znany.

Za przyjęciem ustawy oddano 438 głosów, przeciw 2, wstrzymało się 8 posłów.

III. Uwagi szczegółowe

Generalnie ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Ma na celu ochronę wysokości niskich świadczeń, głównie emerytalno-rentowych. W przypadku jednak uprawnionych z ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. poz. 303), podnosząc próg dochodowy kryterium uprawniający do świadczenia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz zwiększając kwotę „łączną” (o 50 zł), wpływa w pewnym stopniu na ich sytuację materialną, ale nie podnosi wysokości świadczenia.

Bożena Langner

Główny legislator